

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Валерій Сорока
01.11.2022

06–07–41S

СИЛАБУС
освітньої компоненти

SYLLABUS

<i>Історія філософії</i>	<i>History of Philosophy</i>	
Шифр за ОП	OK 10	Code in Educational Program
Освітній рівень: бакалаврський (перший)	Educational level: Bachelor's (first)	
Галузь знань <i>Гуманітарні науки</i>	03	Field of knowledge: <i>Humanities</i>
Спеціальність <i>Культурологія</i>	034	Field of study: <i>Cultural studies</i>
Освітня програма <i>«Креативна та цифрова культура», «Міжнародні культурні зв'язки та міжкультурні комунікації»</i>	Educational Program: <i>Creative and digital culture; International cultural relations and intercultural communications</i>	

Силабус навчальної дисципліни «Історія філософії» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійними програмами «Креативна та цифрова культура», «Міжнародні культурні зв'язки та міжкультурні комунікації», 034 «Культурологія». Рівне. НУВГП. 2022. 12 стор.

ОПП на сайті університету:

<http://ep3.nuwm.edu.ua/17888/>

<http://ep3.nuwm.edu.ua/17889/>

Розробник силабусу: *Наконечна Ольга Павлівна, доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри філософії та культурології*

Силабус схвалений на засіданні кафедри філософії та культурології.
Протокол № 1 від "7" вересня 2022 року

Завідувач кафедри: *е-підпис О.П. Наконечна, д.філос.н., професор*

Керівник ОП (гарант)

«Креативна та цифрова культура»: *е-підпис Залужна А.Є., д. філос. н., проф.*

Керівник ОПП «Міжнародні культурні зв'язки

та міжкультурні комунікації» е-підпис Коберська Т.А. к. філос., н. доц.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ ЕМ

Протокол № 2 від "31" жовтня 2022 року

Голова науково-методичної ради

з якості ННІЕМ: *е-підпис Ковшун Н.Е., д.е.н., професор*

СЗ №-5125 в ЕДО.

© Наконечна О.П., 2022

© НУВГП, 2022

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	«Креативна та цифрова культура» «Міжнародні культурні зв'язки та міжкультурні комунікації»
Спеціальність	034 «Культурологія»
Рік навчання, семестр	1 1,2
Кількість кредитів	7
Лекції:	38
Практичні заняття:	42
Самостійна робота:	130
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

Лектор

Наконечна Ольга Павлівна, доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри філософії та культурології.

Вікіситет

[http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Наконечна Ольга Павлівна](http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Наконечна_Ольга_Павлівна)

ORCID

<https://orcid.org/0000-0002-0586-8103>

Як комунікувати

За допомогою електронного листування

<https://o.p.nakonechna@nuwm.edu.ua>

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі

Предметом вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення з основними віхами виникнення і становлення філософії як підґрунтям формування людського способу осмислення світу і самоосмислення людини, осягнення взаємозв'язку філософії як скарбниці людської

мудрості із розвитком суспільства та культуротворенням.

Метою і завданнями вивчення дисципліни є ознайомлення студентів з історичним розвитком філософських проблем та визначними філософськими персоналіями через освоєння відповідних філософських ідей та концепцій, формування навиків аналітичного мислення і методологічної культури, прилучення до гуманістичного змісту філософського світогляду.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**: історичні особливості виникнення та характерні риси філософського типу духовності, особливості західного та східного типів філософування; основну філософську проблематику та характер її становлення; систему категорій філософії;

вміти: аргументовано розкривати зміст основних філософських концепцій, володіючи системою філософських категорій, навичками філософського мислення; реферувати оригінальні філософські тексти й розуміти їх місце в системі філософського знання; здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел; обґрунтовано й переконливо відстоювати власну точку зору щодо світоглядних проблем буття.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1802>

Компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність орієнтуватися в предметному полі культурології.

ЗК5. Здатність вчитися і бути сучасно освіченим, усвідомлювати можливість навчання впродовж життя.

ЗК9. Здатність працювати як самостійно, так і в команді.

ЗК10. Визнання морально-етичних аспектів досліджень і необхідності інтелектуальної доброчесності, а також професійних кодексів поведінки.

ЗК11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності

ЗК15. Здатність життєво й фахово реалізовувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі й цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства.

ЗК16. Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, психологічні,

економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем.

ФК1. Знання принципів науково-дослідної роботи у предметному полі культурології.

ФК2. Здатність науково-критично осмислювати традиційні та новітні культурологічні концепції всіх сфер буття людства на межі предметних галузей.

ФК10. Здатність проводити міждисциплінарні дослідження, використовуючи понятійно-категоріальний апарат культурології, новітні наукові методи та підходи для характеристики культурних процесів в різних регіонах світу.

ФК12. Науково-критичне осмислення традиційних та новітніх наукових концепцій.

ФК14. Здатність виявляти сучасні тенденції співіснування різних культурних організацій, прогнозувати перспективи їх розвитку з урахуванням особливостей перебігу соціокультурних і політичних процесів.

ФК15. Формування власних ідей щодо вирішення проблем культурного характеру в процесі професійної комунікації.

ФК17. Вміти визначати специфіку онтологічного, гносеологічного та аксіологічного аспектів культурології.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН1. Розуміти розвиток і становлення світової культурологічної думки у різних структурних напрямках культури. Уміти аналізувати світові культурні процеси та проектувати їх на вирішення міжкультурних відносин в Україні.

ПРН2. Розуміти впливи різних течій на становлення науки про культуру, процес вивчення культурології у провідних європейських країнах, значення культурології у розвитку загальнолюдського універсального соціокультурного досвіду.

ПРН3. Класифікувати положення провідних культурологів у поглядах на головні соціокультурні течії.

ПРН6. Здійснювати прогнози розвитку новітніх соціокультурних рухів в контексті культурних процесів у світі.

ПРН7. Аргументувати зв'язки морально-етичних доктрин світу із загальнолюдськими моральними уявленнями.

ПРН18. Формувати стратегії пошуку діалогу між представниками міжкультурних організацій задля досягнення громадянської злагоди в суспільстві, застосовуючи знання з іноземних мов.

ПРН21. Об'єктивно оцінювати досягнення культури, пояснювати феномен міжкультурних комунікацій.

Структура навчальної дисципліни

Теми лекційних занять:

Змістовий модуль 1. Історичні типи філософії як моделювання філософських проблем

Тема 1. Філософія як тип духовності.

Опис теми: Світогляд: сутність і структура. Міфологія, релігія і філософія як типи світогляду. Еволюція типів світогляду та їх вплив на формування філософської проблематики. Відношення людина-світ як фундаментальна філософська проблема. Філософія як спосіб духовно-практичного осягнення світу. Структура філософії як теоретичної системи. Філософська культура. Роль філософії в житті суспільства й особистості.

Тема 2. Філософія Індії та Китаю.

Опис теми: Зародження філософської думки: причини та передумови. Осьовий час. Формування західної й східної парадигми філософування. Своєрідність східної філософії (Індія, Китай). Основи риси давньокитайської філософії. Конфуціанство та даосизм як провідні школи філософії Китаю. Основні риси, школи та етапи розвитку індійської філософії. Ортодоксальні та неортодоксальні філософські системи Індії. Буддизм. Проблема буття, людини та моралі у філософії Індії.

Тема 3. Антична філософія: її особливості та ідейні здобутки.

Опис теми: Основні етапи, представники та джерела античної філософії. Космоцентризм античної філософії як спроба побудови раціоналізованої картини світу. Натурфілософія. Особливості постановки і вирішення онтологічних, гносеологічних, антропологічних, методологічних проблем в античній і східній філософії: порівняльний аналіз. Проблема буття і небуття та пошук першооснови. Онтологія, гносеологія та етика Платона. Роль Аристотеля в становленні філософії як метафізики. Проблема людини у філософських поглядах софістів і Сократа. Особливості підходу до проблеми людини, суспільства і моралі в пізній класиці.

Тема 4. Філософія Середньовіччя.

Опис теми: Соціально-культурні підвалини, риси, періоди та представники філософської думки Середньовіччя. Теоцентризм середньовічного світогляду та філософії. Патристика, схоластика і містика як провідні напрями середньовічної філософії. Особливості філософського вчення А. Августина. Проблема співвідношення віри і розуму, філософії та релігії в середньовічній філософії. Тлумачення і доведення буття Бога. Проблема універсалій: номіналізм і реалізм. Концептуалізм. Розвиток схоластики як формування раціоналістичного підходу до релігійної проблематики. Т.Аквінський як

систематизатор середньовічної філософії та засновник томізму. Пізня схоластика (Р.Бекон, У.Оккам, Д.Скот).

Тема 5. Філософія епохи Відродження.

Опис теми: Соціокультурні засади та основні етапи філософської думки Відродження, її основні представники й характерні риси. Вплив Античної філософії на формування світогляду Відродження: неоплатонізм і аристотелізм Натурфілософія і пантеїзм Відродження (М. Кузанський, Д. Бруно). Антропоцентричний характер Відродження. Гуманізм і проблема людської індивідуальності (Е.Роттердамський, Л.Валла). Скептицизм М.Монтеня. Історична роль Відродження у розвитку європейської культури і філософії.

Змістовий модуль 2. Формування класичного типу раціональності

Тема 6. Філософія Нового часу.

Опис теми: Основні риси, представники та особливості філософії Нового часу. Наукова революція XVII ст. Розвиток онтологічних, гносеологічних та методологічних проблем в XVI–XVII ст. Формування класичного типу раціональності. Механіцизм, раціоналізм та емпіризм в західноєвропейській філософії Нового часу (Ф.Бекон, Р.Декарт, Б.Спіноза, Г.Лейбніц). Тлумачення матерії та субстанції. Пізнавальний оптимізм та скептицизм. Основні представники, риси й особливості філософії Просвітництва: антропоцентризм, раціоналізм, детеологізація, механіцизм. Особливості антропоцентризму Відродження у порівнянні з механістичним підходом до людини в XVII ст. і антропоцентризмом Просвітництва. Французький матеріалізм XVIII ст. Суспільно-політичні теорії представників доби Просвітництва і їх роль у розвитку соціальної філософії.

Тема 7. Німецька класична філософія.

Опис теми: Німецька класична філософія як втілення класичного типу раціональності: основні риси і особливості. Критична філософія та «коперніканський переворот» І.Канта. Вчення про категорії та «річ в собі». Проблеми людини та моралі. Філософська система та метод Г.Гегеля. Вчення про Абсолютну ідею. Діалектика Гегеля. Антропологічні та соціальні ідеї Гегеля. Антропологічний матеріалізм Л.Фоєрбаха. Критика релігії. Історична доля німецької класичної філософії.

Тема 8. Філософські ідеї марксизму.

Опис теми: Основні риси та принципи філософії марксизму. Проблема людини: практика, відчуження, свобода, гуманізм. Матеріалістичні засади соціальної філософії. Філософія марксизму як втілення соціальної раціональності. Класичність та некласичність марксистської філософії.

Вплив марксизму на філософські течії XX ст.

Змістовий модуль 3. Посткласична філософія другої половини XIX

**– XX ст. Філософські проблеми науки, знання та мови у філософії.
Тема 9. Перегляд принципів класичної філософії і становлення
нової світоглядної парадигми.**

Опис теми: Ставлення до класичного раціоналізму і змісту філософії як метафізики. Особливості та тенденції західної філософії другої половини XIX ст. Головні проблеми, особливості й тенденції філософії XX ст. Плюралізм течій філософії XX ст.: сцієнтизм та антисцієнтизм.

Неокантіанство. Марбурзька (Г. Коген, П. Наторп, Е. Кассієр) та Баденська (В. Віндельбанд, Г. Ріккерт) школи. Особливості у підходах у тлумаченні філософії Канта. Основна філософська проблематика (пізнання, метафізика, цінності, культура) та методи.

Феноменологія. Е. Гуссерль – засновник феноменології. Проблема свідомості. Криза раціоналізму та філософія як чиста наука. Проблема методу. Інтерсуб'єктивність та життєвий світ. Місце феноменології у сучасному філософському дискурсі.

Тема 10. Ірраціоналістичні тенденції «філософії життя»

Опис теми: Основні представники «філософії життя» (В. Дільтей, А. Шопенгауер, Ф. Ніцше, А. Бергсон, О. Шпенглер) та проблеми. Особливості ірраціоналізму «філософії життя». Поняття життя та його багатозначне тлумачення. «Світ як воля і уява» А. Шопенгауера. Позитивна метафізика А. Бергсона. Проблема людини і моралі у творчості Ф. Ніцше. Переоцінка цінностей і ставлення до християнства. Воля до влади і надлюдина. Філософія історії і культури О.Шпенглера.

Тема 11. Позитивістська філософія XIX ст. – XX ст.

Опис теми: Виникнення і сутність позитивізму О. Конта, Г. Спенсер, Д.С. Мілль). Позитивізм О. Конта та закон трьох стадій. Емпіріокритицизм (Е. Мах, Р. Авенаріус) як філософія критичного досвіду.

Неопозитивізм: основні представники, етапи розвитку, поняття, проблеми і методи. Ставлення до філософії та її проблематики. Л. Вітгенштейн та його вклад у дослідження мови науки. Семіотика як наука про знакові системи.

Постпозитивізм: представники та риси. Знання як «третій світ» (К. Поппер). «Структура наукових революцій» Т. Куна. Метод методологічного анархізму і теоретичного плюралізму П. Фейєрабенда. Роль постпозитивізму у розвитку філософії науки.

Прагматизм: основні представники та ідеї. Ставлення до філософії і науки.

Тема 12. Структуралізм та герменевтика

Опис теми: Структуралізм як напрям і метод гуманітарних наук (К. Леві-Строс, Р. Барт, М. Фуко, Ф. Соссьюр). Мова і знак: структурний

аналіз. Епістема М. Фуко. Мова, мистецтво, міф, ритуал, мода як об'єктивні структури культури.

Постструктуралізм і його дискурс.

Герменевтика як теорія та методологія тлумачення текстів і як вчення про буття. Основний предмет філософії – світ людського спілкування. Історичні передумови формування герменевтики. Г. Гадамер – засновник філософської герменевтики. Проблема тлумачення і розуміння. Герменевтичний досвід. Різновиди герменевтики – П. Рікер, Е. Бетті, Ю. Габермас.

Змістовий модуль 4. Проблема людини та духовності у філософії ХХ ст.

Тема 13. Психоаналіз і філософія неофрейдизму.

Опис теми: З. Фройд – засновник психоаналізу. Структура психіки і проблема несвідомого. Роль несвідомого у походженні суспільства, культури, релігії, мистецтва.

К.-Г. Юнг /аналітичний психоаналіз/. Вчення про архетип та колективне несвідоме. Структура людської особистості як системи.

Гуманістичний психоаналіз Е. Фромма. Людина, її суперечлива природа та історична доля – основна проблема. Соціальний характер та його форми і особливості. Проблема свободи та шляхів подолання різних форм відчуження людини (споживацтво, дегуманізація, деперсонізація, «втеча від свободи»).

Вплив філософії психоаналізу на сучасний культурний і філософський процес.

Тема 14. Екзистенціальна філософія та її різновиди.

Опис теми: Формування нової онтології. Вчення С. Керкегора про екзистенцію як специфічно людський спосіб буття. Фундаментальна онтологія М. Гайдеггера. Dasein як специфічно людське буття. Аутентичне і неаутентичне існування.

Екзистенціалізм – філософія людського існування (К. Ясперс, Ж.-П. Сартр, А. Камю, М. Бубер). Основні проблеми, поняття та ідеї екзистенціалізму. Філософія абсурду А. Камю. Свобода, вибір, відчуження, відповідальність. Філософія свободи Ж.-П. Сартра. Екзистенціальна комунікація як універсальна умова людського буття (К. Ясперс). Персоналізм (Е. Мун'є, М. Бердяєв, Л. Шестов). Проблема особистості та умови її універсального розвитку.

Філософська антропологія (М. Шелер, О. Більнов, Г. Плеснер, А. Гелен) як прагнення створити синтетичну концепцію людини, виходячи з різних засад (біологічні, психологічні, релігійні, культурологічні). Форми прояву сутності людини та роль цінностей і духовності у її бутті.

Тема 15. Релігійна філософія ХХ ст.

Опис теми: Еволюція релігійної філософії ХХ ст.: риси та особливості. Неотомізм як сучасна форма розвитку томізму (Ж. Марітен, Е.

Жільсон, К. Фабро, Ю. Бохенський) і його антропоцентрична переорієнтація. Феномен людини в християнському еволюціонізмі П. Тейяр де Шардена.

Протестантська теологія (К. Барт, П. Тілліх, Р. Гвардіні) та її підходи до тлумачення Бога і людини. «Мужність бути» П. Тілліха.

Тема 16. Філософія постмодернізму.

Опис теми: Зміст філософського постмодернізму: основні напрями, проблеми та представники. Трансформація чи кінець філософії? Перехід від метафізики до постметафізики: пошук нових засад філософування.

Антропологія постмодернізму. Суперечливість уявлень про сутність людини. Ідея «втрати суб'єктивності» (М. Фуко, Ж. Дерріда, Ж. Дельоз). Антропоморфність постмодерну (П. Козловський). Тілоцентризм як парадигма постмодернізму. Концепція історії та суспільства.

Тематика практичних (семінарських) занять:

1. **Філософія як тип духовності.**
2. **Філософія Індії та Китаю.**
3. **Антична філософія: її особливості та ідейні здобутки.**
4. **Філософія Середньовіччя.**
5. **Філософія епохи Відродження.**
6. **Філософія Нового часу.**
7. **Німецька класична філософія.**
8. **Філософські ідеї марксизму.**
9. **Перегляд принципів класичної філософії і становлення нової світоглядної парадигми.**
10. **Ірраціоналістичні тенденції «філософії життя».**
11. **Позитивістська філософія XIX ст. – XX ст.**
12. **Структуралізм та герменевтика.**
13. **Психоаналіз і філософія неофрейдизму.**
14. **Екзистенціальна філософія та її різновиди.**
15. **Релігійна філософія XX ст.**
16. **Філософія постмодернізму.**

Детальний зміст семінарських занять, контрольні, індивідуальні й творчі завдання подані у: **Наконечна О. П., Гнатюк Е.М (2019) Методичні вказівки та плани семінарських занять з навчальної дисципліни «Історія філософії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, які навчаються за освітньо-професійними програмами «Міжнародні культурні зв'язки та міжкультурні комунікації», «Креативна та цифрова культура» спеціальностей 034 «Культурологія», 031 «Релігієзнавство» денної форми навчання / [Електронний ресурс]. – режим доступу**

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність аналітично мислити, логічно обґрунтовувати свою позицію, формулювати власну думку, загальнокультурна грамотність; ораторські та комунікативні навички; навички ефективної роботи у колективі, уміння налагоджувати контакти у сфері професійної діяльності, здатність організовувати командну роботу над проектом, здатність діяти соціально-відповідально та свідомо, дотримуватися норм професійної етики.

Форми та методи навчання

Методи навчання: Інтерактивні лекції, мультимедійні презентації, навчальна дискусія, дебати, метод «малих груп», прес-конференція, аналіз і самоаналіз; технології викладання: рольові ігри, аналіз конкретних ситуацій, обговорення, презентації, міні-лекції та інше.

Порядок та критерії оцінювання

Для оцінювання знань студентів передбачається проведення поточного та підсумкового контролю знань. Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконувати завдання, подані у планах семінарських занять, здійснювати самостійну роботу та оформляти її результати; вчасно здати модульні контролю знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом проставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

Критерії оцінювання, детальний розподіл балів та шкала оцінювання наведена на сторінці навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle: <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4687>

Перелік критеріїв оцінювання:

- **60 балів** – за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять та самостійну роботу;

- **40 балів** – модульний контроль, який складається з двох модулів (**МК1 – 20 балів, МК 2 – 20 балів**).

Усього **100 балів**. Підсумковий контроль – **екзамен**.

Студенти можуть отримати додаткові бали за: виконання есе за темою курсу, участь у конференціях, круглих столах, конкурсах есе. Тему дослідницької роботи здобувачі можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту

навчальної дисципліни.

Модульний контроль, який складається з двох модулів, проходитиме у формі тестування на навчальній платформі Moodle через ННЦНО. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,4 бали (8 балів), рівень 2 – 6 запитань по 1 балу (6 балів), рівень 3 – 4 запитання по 1,5 бали (6 балів). Усього – по 20 балів за кожен модуль.

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру з тематики курсу; можуть залучатися до участі у конкурсі есе, філософській олімпіаді, написання наукових тез і статей з тематики курсу та до участі у міжнародних, всеукраїнських конференціях та олімпіадах.

Інформаційні ресурси

Рекомендована література

Базова

1. Баумейстер А. Вступ до філософських студій, або Інтелектуальні подорожі до країни філософії: наук. посіб. Київ, Мала академія Наук України, 2017. 2. Петрушенко В. Філософія. Вступ до курсу. Історія світової та української філософії. Фундаментальні проблеми сучасної філософії. Львів: Львівська політехніка, 2019. 3. Філософія: підручник / М. Фюрст, Ю. Тринкс пер. з нім. В. Кебуладзе. Вид. 2-е. Київ: Дух і Літера, 2019. 4. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. / За ред.

Л.В. Губерського. К.: Знання, 2009.

Допоміжна

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис 2002. 2. Історія філософії : Підручник / За ред. В. І. Ярошовця. Київ, 2002. 3. Філософія : мислителі, ідеї, концепції: Підручник / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. Київ: Книга, 2005. 528 с. / [Електронний ресурс]. – режим доступу <https://kafedrafil.files.wordpress.com/2012/09/kremen.pdf> 4. Проблема человека в западной философии: сб. переводов. Москва, 1988. 5. Сумерки богов : сб. переводов. Москва, 1989. 6. Читанка з історії філософії. Кн. 1. Київ, 1992. 7. Читанка з історії філософії. Кн. 6 : Зарубіжна філософія. Київ, 1996.

Методичне забезпечення

1. Наконечна, О. П., Гнатюк, Е. М. (2019) Методичні вказівки та плани семінарських занять з навчальної дисципліни «Історія філософії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, які навчаються за освітньо-професійними програмами «Міжнародні

культурні зв'язки та міжкультурні комунікації», «Креативна та цифрова культура» спеціальностей 034 «Культурологія», 031 «Релігієзнавство» денної форми навчання. [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://ep3.nuwm.edu.ua/16777/1/06-07-165%20%281%29.pdf>

2. Наконечна, О. П. та Гнатюк, Е. М. (2021) Методичні вказівки та плани семінарських занять з навчальної дисципліни «Герменевтика» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, які навчаються за освітньо-професійними програмами «Міжнародні культурні зв'язки та міжкультурні комунікації», «Креативна та цифрова культура» спеціальності 034 «Культурологія» денної та заочної форми навчання. / [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://ep3.nuwm.edu.ua/22474/1/06-07-175.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. режим доступу <http://www.nbuv.gov.ua>

2. Електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв [Електронний ресурс]. режим доступу <http://library.nakkkim.edu.ua>

3. Електронний каталог бібліотеки філософського факультету Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка / [Електронний ресурс]. режим доступу http://philosophy.univ.kiev.ua/ua/view/lib_cat_ph/6/6/6

4. Методичні матеріали факультету історії та філософії Одеського національного університету імені І.І. Мечникова / [Електронний ресурс]. режим доступу <http://www.philosoph.onu.edu.ua/newsite/method.htm>

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/1/4273.pdf>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>. Оголошення стосовно дедлайнів здачі та передачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну освіту. <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання курсу долучені викладачі кафедри.

Правила академічної доброчесності

Студенти повинні дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності, сумлінно та самостійно (крім випадків, що санкціоновано передбачають групову роботу) виконувати навчальні та дослідницькі завдання, посилаючись на джерела, з яких береться інформація. Якщо у виконаному практичному завданні виявлено запозичення з інших джерел без належного посилання, оцінювання такого завдання знижується у відповідності до виявлених порушень.

У випадку виявлення списування під час проведення поточного та підсумкового контролю, результати оцінювання такого студента скасовуються. За порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін

Усі здобувачі виконані навчальні завдання самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE <http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag>.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Пропущенні заняття з навчальної дисципліни відпрацьовуються шляхом самостійного виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій. Завдання розміщені на навчальній платформі Moodle: <https://exam.nuwm.edu.ua/enrol/index.php?id=2488>

Студент може звернутись безпосередньо до викладача з приводу отримання індивідуальних завдань або з використанням зазначених засобів комунікації та отримати он-лайн консультацію через систему Google Meet.

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Оновлення

За ініціативою викладача оновлення змісту навчальної дисципліни планується щорічно, а також за результатами опитування студентів, з ініціативи гаранта освітньої програми, випускників, роботодавців.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

В НУВГП розроблені процедури для реалізації права здобувачам на академічну мобільність:

- Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету водного господарства та природокористування
<http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/>
- Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування
<http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>.
- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

Здобувачі можуть отримати доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів:

- електронні бібліотеки:
<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki>
- Як знайти статтю у Scopus:
<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomohu-avtoram>
- База періодичних видань:
<https://www.scimagoir.com/>
- Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів:
<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv>

Здобувачі можуть брати участь у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>.

Лектор

О.П. Наконечна , д.філос.н., професор